

Sygn. akt VIII U 552/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia SR del do SO Ewa Spich - Jakubanis

Protokolant sekr. sąd. Monika Zięba

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2015 roku w Lublinie

sprawy Z. S. (1)

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o umorzenie należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego

na skutek odwołań Z. S. (1)

od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 26 lutego 2015 roku znak: (...)

oraz

od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 26 lutego 2015 roku znak:(...)

oddala odwołania

VIII U 552/15

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 26.02.2015 r. znak (...) -1 Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił Z. S. (1) umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5 % opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością z funduszu w łącznej kwocie 4.676,53 zł /decyzja k. 16 akt ZUS/.

Decyzją nr (...) z dnia 26.02.2015 r. znak (...) -2 Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił Z. S. (1) umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5 % opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością z funduszu w łącznej kwocie 1.576,25 zł /decyzja k. 43 akt ZUS/.

Z. S. (1), w ustawowym terminie, wniosła odwołania od powyższych decyzji podnosząc okoliczności związane ze swoją trudną sytuacją materialną i złym stanem zdrowia: przewlekłą chorobą niedokrwienną serca po zwale w 2007 r., nowotworem szyjki macicy zdiagnozowanym w 2008 r. oraz cukrzycą insulinozależną i dolegliwościami ze strony kręgosłupa. / k.2-4, 10-11/.

W odpowiedzi na odwołania Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o ich oddalenie, podnosząc iż dłużniczka samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe, mieszka w budynku bez prądu, kanalizacji i wody, nie pracuje utrzymując się ze świadczenia rentowego w wysokości 1215,23 zł brutto, z którego - po potrąceniach dokonywanych przez komornika na rzecz likwidowanego funduszu alimentacyjnego - otrzymuje kwotę 727,86 zł i ponosi wydatki związane ze swoim utrzymaniem w łącznej wysokości 336 zł (60 zł opłaty miesięczne, 200 zł koszty leczenia, 136 zł – inne opłaty) oraz choruje na przewlekłą chorobę niedokrwienną serca, nowotwór szyjki macicy i cukrzycę insulinozależną i depresję, to jednakże nie zachodzą w niniejszej sprawie uzasadnione przesłanki do umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego / 7, 12.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. S. (2), na podstawie wyroku Sądu Wojewódzkiego w Lublinie z dnia 18.09.1997 r. w sprawie III C 516/97 zobowiązana była do uiszczania na rzecz swoich dzieci : M. S. (1), K. S. i P. S. alimentów w wysokości po 70 zł miesięcznie, podwyższonych następnie do kwoty po 100 zł miesięcznie / akta ZUS(...).

Wyrokiem zaocznym z dnia 26.01.2001r. Sąd Rejonowy w Lublinie zasądził od Z. S. (1) na rzecz jej córki M. S. (2) (obecnie S.) alimenty w wysokości po 300 zł miesięcznie poczynając od dnia 16.11.2000 r. /k. 8 akt ZUS (...).

Z. S. (1) nie wywiązywała się z obowiązku alimentacyjnego, a wobec bezskutecznej egzekucji alimenty należne M. S. (1), K. S., P. S. i M. S. (2) wypłacane były z funduszu alimentacyjnego. /bezsporne, akta ZUS (...), (...) -2 /.

Należności z w/w tytułu egzekwowane są w sprawach egzekucyjnych (...) prowadzonych przez komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lublinie J. P., przy czym, za zgodą wierzyciela Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego, wysokość dokonywanych potrąceń ze świadczenia emerytalnego Z. S. ograniczona została do łącznej kwoty 300 zł miesięcznie /k. 219 akt ZUS(...)

Na dzień 29.12.2014 r. stan zadłużenia Z. S. (1) w sprawie(...) wynosi 4.676,53 zł /bezsporne, k. 7 akt ZUS (...)/, zaś stan zadłużenia w sprawie (...) wynosi 1.576,25 zł /k. 36 akt ZUS (...)

Z. S. (1) obecnie ma 63 lata, utrzymuje się z emerytury w wysokości 1.215,23 zł brutto, z której po potrąceniach w sprawach egzekucyjnych (...) (należności Likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego) wypłacana jest jej kwota 727,86 zł, samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe, nie ma nikogo na utrzymaniu, nie jest właścicielką nieruchomości, nie posiada wartościowych składników majątku ruchomego / bezsporne, oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym oraz sytuacji materialnej k. 10-14 akt ZUS (...)

Z. S. (1) mieszka w starym budynku mieszkalnym pozbawionym prądu i wody, nie korzysta z pomocy społecznej / zaświadczenie (...) w N. k. 16 akt ZUS (...)

Z. S. (1) ponosi miesięczne opłaty z tytułu gospodarowania odpadami w wysokości po 10 zł miesięcznie, spłaca raty kredytu zaciągniętego na wymianę okien w wysokości po 108,03 zł miesięcznie /k. 19, k. 20-24, k. 30 akt ZUS (...), ponosi także koszty zakupu węgla /faktura VAT nr (...) koperta k. 5/.

Z. S. (1) w 2013 r. była dwukrotnie hospitalizowana w szpitalu neuropsychiatrycznym w L. z powodu zaburzeń urojeniowych / karty informacje koperta k. 5 /, cierpi na stabilną dusznicę bolesną, chorobę wieńcową trzynaczyniową i zaburzenia gospodarki lipidowej, w 2007 r. przebyła zawał mięśnia sercowego ściany dolnej, choruje także na cukrzycę insulinozależną / dokumentacja medyczna koperta k. 5/.

Orzeczeniem (...) ds. orzekania o niepełnosprawności w L. z dnia 21.03.2011 r. Z. S. zaliczona została do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 01.03.2014 r. /orzeczenie koperta k. 5/, obecnie nie legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności. /bezsporne/.

Bacząc na powyższe, Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Okoliczności stanu faktycznego niniejszej sprawy co do stanu zdrowia Z. S. ustalone zostały na podstawie dokumentów: złożonych przez wnioskodawczynię szpitalnych kart informacyjnych i orzeczenia o umiarkowanych stopniu niepełnosprawności wydanego do dnia 01.03.2014 r., zaś co do jej stanu majątkowego - na podstawie oświadczenia o stanie majątkowym złożonego na etapie ubiegania się przez Z. S. o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego, przy czym prawdziwość i autentyczność w/w dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Analogicznie, poza sporem pozostawała okoliczność, iż na chwilę obecną sytuacja materialna Z. S. jest trudna, utrzymuje się bowiem jedynie z emerytury w wysokości 1.215,23 zł brutto, z której po potrąceniach w sprawach (...) w łącznej 300 zł miesięcznie, pokrywa wszystkie wydatki, w tym związane z koniecznością zakupu niezbędnych leków, opału, kosztów gospodarki odpadami, spłaca także raty kredyty zaciągniętego na zakup okien. Podkreślić przy tym należy, iż żadna z powyższych okoliczności nie była negocjowana przez organ rentowy, wskazane zostały one również w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji o odmowie umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego, a tym samym, w niniejszej sprawie zasadne jest przyjęcie, iż spór między stronami koncentrował się jedynie wokół ich oceny poprzez pryzmat treści art. 68 Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2013.1456 j.t. ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 68 w/w aktu, w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Wskazać należy, iż powyższa norma stanowi wyjątek od reguły zwrotu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, ograniczając możliwość ubiegania się o umorzenie należności czy też ich rozłożenia na raty lub odroczenie terminu płatności tylko do "szczególnie uzasadnionych wypadków", przy czym, co należy podkreślić, powiązanych przez ustawodawcę jedynie z sytuacją zdrowotną lub rodzinną dłużnika alimentacyjnego, nie zaś wyłącznie jego trudną sytuacją majątkową, ta bowiem z natury rzeczy charakteryzuje wszystkich dłużników alimentacyjnych.

Jak podnosi się w judykaturze „w rozumieniu art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2013.1456 j.t. ze zm.) ”szczególnie uzasadnione przypadki" związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego, które umożliwiają umorzenie należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego, to sytuacje nadzwyczajne powstałe w wyniku wypadku losowego, niezależne od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja ulega takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji (por. np. wyroki z dnia 6 sierpnia 2008 r., II UK 359/07, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 18 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., I UK 270/09, LEX nr 585729).

A contrario, „osoba, na której ciąży obowiązek lub zaległości alimentacyjne nie powinna być w całości zwolniona z tych zobowiązań, jeżeli ma jakiegokolwiek realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych /wyrok SN z dnia 10 listopada 2010 r., I UK 119/10, LEX nr 686798/.

Przenosząc powyższe rozważania w realia niniejszej sprawy, zasadne jest przyjęcie, iż wniesione przez Z. S. odwołania od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zasługują na uwzględnienie.

Ponieważ bowiem należy, iż Z. S. przez wiele lat nie wywiązywała się z obowiązku alimentacyjnego wobec swoich dzieci, czego konsekwencją była wypłata świadczeń alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego, przy czym brak jest podstaw do przyjęcia, iż sytuacja życiowa w jakiej obecnie się znajduje Z. S. (1) winna być zakwalifikowana jako szczególnie uzasadniony przypadek w rozumieniu art. 68 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2013.1456 j.t. ze zm.).

Wskazać należy, że pomimo, iż Z. S. (4) choruje na cukrzycę, choroby kardiologiczne oraz o podłożu psychicznym, z którymi związana jest oczywista konieczność zakupu leków, to jednakże w świetle przedstawionej przez

wnioskodawczynię dokumentacji lekarskiej, w szczególności w korelacji z okolicznością, iż obecnie nie legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności, nie sposób uznać, że schorzenia te, ich stopień zaawansowania oceniany przez pryzmat całokształtu sytuacji życiowej Z. S. stanowi sytuację nadzwyczajną, nietypową czy wyjątkową, a więc uzasadniającą przyjęcie, że z uwagi na swój stan zdrowia i konieczność ponoszenia kosztów leczenia nie jest ona w stanie dokonywać spłat ciężącego na niej zadłużenia z tytułu alimentów wypłaconych z funduszu alimentacyjnego.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że konieczność ponoszenia kosztów leczenia będąca konsekwencją chorób dotyczy wszystkich osób dotkniętych dysfunkcjami organizmu, a tym samym nie sposób utożsamiać samego faktu choroby dotykającej dłużnika ze szczególnością, wyjątkowością sytuacji, w jakiej się on znajduje. Znamienne jest przy tym, iż Z. S. nie jest osobą czynną zawodowo, uprawniona jest bowiem do świadczenia emerytalnego – świadczenia, co należy podkreślić, o charakterze stałym, wypłacanego bezterminowo, co tym samym oznacza, że ograniczenia zdrowotne nie rzutują bezpośrednio na możliwość czy poziom uzyskiwanego przez nią dochodu, inaczej niż chociażby w przypadku dłużników utrzymujących się z pracy zarobkowej. Ponadto, także wysokość otrzymywanej przez Z. S. emerytury, w świetle faktu, że nie ma ona innych osób na utrzymaniu, nie uzasadnia przyjęcia, że jej sytuacja materialna nie pozwala tak obecnie jak i w dającej się przewidzieć perspektywie regulować obarczających ją zaległości alimentacyjnych bez uszczerbku dla swojego stanu zdrowia czy innych istotnych dóbr, bowiem należności funduszu alimentacyjnego są na bieżąco potrącane, wysokość potrąceń, za zgodą wierzyciela ograniczona została do kwoty 300 zł miesięcznie, a zaś w niniejszej sprawie Z. S. nie wykazała jakichkolwiek innych okoliczności, które wskazywałyby, iż obecnie jej sytuacja życiowa, chociaż niewątpliwie niełatwa, z przyczyn od niej niezależnych uległa nadzwyczajnej, niekorzystnej zmianie, winnej skutkować umorzeniem należności alimentacyjnych.

Podkreślić przy tym należy, iż w sytuacji, gdy zobowiązany - tak jak wnioskodawczynię w niniejszej sprawie - zamierza w ogóle uchylić się od odpowiedzialności za swoje zobowiązania alimentacyjne poprzez umorzenie płatności, to „wskazane przesłanki umorzenia powinny wystąpić w wymiarze szczególnym, skutkującym pełną i trwałą niewydolnością zobowiązaniową”. /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 28 września 2010 r., sygn. III AUa 449/10, publ. OSASz 2011/3/137/.

W ocenie Sądu, Z. S. (1), w chwili obecnej, w sytuacji takiej się nie znajduje.

Z uwagi na powyższe, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc zasadne jest oddalenie odwołań wniesionych przez Z. S..